

Bygdatunet arena for læring

Mandag 30. april ble Horg Bygdatun og kulturstien læringsarena for 3. trinn ved Hovin skole. Vår i skogen var tema for dagen, og programmet var lagt i samarbeid mellom skolen og prosjekt Klima, miljø og livsstil. Elevene fikk lære om planter, fugler og trær som våkner til liv om våren. Kulturstien ga også rom for å lære om egen lokalhistorie.

Elevene skuer ut over kjente landskap, og fikk repetert lærdom om Nordtømmeterassene, istida og landhevingen etter siste istid.

Før avmarsj fra skolen fikk elevene en orientering om Allemannsretten. Den handler om å vise hensyn til alt som spirer og gror og de som eier områdene der vi går. Allemannsretten handler også om at vi må ta med oss avfallet hjem fra tur og at vi ikke trenger å plukke masse blomster som vi bare må kaste fordi de ikke får vann. Bålbrenning i skogen nå på våren og sommeren er heller ikke tillatt på grunn av fare for skogbrann. Før turen startet ble elevene oppfordret til å være nysgjerrig og spørre om ting de lurte på underveis.

Det er en fin spasertur til Bygdatunet fra Hovin skole, og det var også ting å lære underveis. Like bortenfor skolen står ei stor bjørk, og den hadde begynt å blomstre. Elevene fikk lære at hannblomstene er de lange rankene som henger ned og gir fra seg pollen. Hunnblomsten er den lille krumme blomsten. De blomstrer før bladene har sprunget helt ut. Hannblomstene på bjørka utvikles før hunnblomsten, og pollen fra blomsten sprer seg med vinden til andre bjørker.

Hannblomsten dør når den er tom for pollen, og da faller den ned fra treet. Bjørka er såkalt sambu, og det betyr at hunnblomst og hannblomst befinner seg på ett og samme tre. De fleste tre er sambu, med unntak av selje og osp som er særbu og har hann og hunnblomster på forskjellig tre.

Underveis kom det noen elever med noen vekster de lurte på hva var. En av dem var skvallerkål - og den er spiselig og god! Elevene gjorde store øyne da Marte Aursand fra prosjektet puttet et blad i munnen. Flere ville smake, og noen syntes det var veldig godt. Skvallerkål er en villig plante og betraktes som ugress i hagen. Men elevene fikk beskjed om at slike ville planter ikke må spises før en er helt sikker på hva det er. Det er best å spørre noen som vet med 100 % sikkerhet at dette er skvallerkål.

I stigningene oppover fra Bygdatunet fikk elevene lære om de ulike treslagene, og hvorfor noen trives der det lyst, og andre der det er mørkt. I det gode været var det også full fuglesang, og ved hjelp av fuglebok med lyd, forklarte Marte hvilke fugler vi hørte rundt oss. Elevene lyttet konsentrert!

Vi lokket til oss bokfinkhannen med lyden fra boka. Elevene fikk dermed se den samtidig som de fikk høre den. Det ble fortalt om hvorfor fuglene synger, hvorfor hannen har så fin fjærdrakt og hvorfor fuglene legger egg nå på våren. Mange av elevene visste en del om dette fra før.

Turen videre oppover bakkene gikk lett i det fine været. Det ga også god anledning til samtale mellom elevene, og mellom elever og voksne. Etter å ha gått opp bakkene var det godt å samles der til en liten pause ved «Ja-benken».

Oppe ved «Ja-benken» var det furua som dominerte, og elevene fikk lære at det skyldes at den trenger mer lys enn grana og at den trives godt på tørre litt næringsfattig jord. Turen fortsatte innover mot husmannsplassen Brekkberget, som ble reist under Søgarden Foss i 1810. Det var fortsatt litt kaldt i været, og langs åsen der det ikke var sol var elevene blitt kalde etter flere stopp med læring underveis. Det var også mange som begynte å bli sultne, så det ble korte stopp både ved Brekkberget og ved konglomeratberget.

Turen fortsatte opp trappene inn til torvmyra på toppen og deretter inn mot steinen med helleristninger fra bronsealderen (mellom 1500 og 1000 f.Kr.). Mange syntes det var rart å ta på en stein som hadde vært håndtert av andre for mange hundre år siden.

Et stykke videre tok vi av til et brosteinsbrudd som hadde vært aktivt for lenge lenge siden. Stein fra dette bruddet skal finnes i Trondheims gater! Flere av elevene hadde gått kulturstien tidligere, og visste at det ikke var lagt igjen til ei gammel sag der vi skulle raste. Mange spiste maten i rekordfart, for fri lek er topp, spesielt i et gammelt sagbruk!

Etter matpausen var det yrende liv. De som ikke ville leke i gammelsaga, fikk være med på skattejakt med forstørrelsesglass.

Kontaktlærer Eva Rønning Brodal var med på skattejakt sammen med elevene.

Med forstørrelsesglass «dukker» nye og fremmede arter opp i gresset, under steiner og ikke minst under barken på gamle trær. Elevene fikk lære om den viktige jobben marken har fordi den omdanner gamle blader og vekster til flott jord.

Ved hjelp av forstørrelsesglass var det mulig å se at edderkopper har 8 ben. De fleste andre kryp og insekter har 6 ben. Under barken på en gammel granstokk var det flotte biller å finne, og de hadde laget seg runde små «eneboliger» midt i matfatet. Disse billene er med på å bryte ned treet så de fortere kan bli til jord igjen.

Utenpå den gamle barken på grana ved rasteplassen vokste fargerike tjuker. Elevene fikk lære at den har til oppgave å bryte ned treet til jord – sakte men sikkert.

Hvitveisen blomstret i det fine været. Og om den fikk elevene lære at den kommer tidlig om våren - før det er kommet blader på trærne - fordi den trenger mye lys for å blomstre.

Mange hadde lyst til å plukke blomster og det satte fantasien i sving – for det var så fristende å ta med noen tilbake til skolen.

Kongler med våt mose i fungerte som vase for anledningen.

Artig å lage barter av lav fra grantrærne!

Sopp var det også mulig å finne i vårskogen. Denne raringen heter Sandmorkel, og bør ikke spises uten videre. Men det er ikke farlig å holde i den!

På vei tilbake til skolen passerte vi ei grøft der det var fullt av rumpetroll. Elevene var så opptatt av alt de så og hørte, at skoledagen i friluft gjerne skulle ha vært mye lengre!

(19.05.15)

Tekst og foto: Signy R. Overbye og Marte Aursand